

Un empresari implicat en el 'cas Guerra' provoca una tempesta política al PSOE valencià

Guerres de família

La localitat de Mislata (l'Horta Sud) és l'escenari d'una lluita política i urbanística que enfronta la Conselleria d'Obres Públiques i l'Ajuntament, els dos en mans del PSOE, pels projectes del constructor Carmelo Estellés, inculpat al cas Guerra.

Un poeta que és agredit al portal de casa seua, un equip d'handbol amb sobtada vocació política, una alcalde socialista enfrontat a una conselleria controlada pel mateix partit i un constructor inculpat en el cas Juan Guerra són, potser, massa per a una localitat que té escassament dos quilòmetres quadrats. Però Mislata, ciutat satèl·lit de València, ho té tot i s'ha convertit en l'escenari d'un conflicte polític i urbanístic d'abast insospitat.

El passat 20 de desembre, el poeta Pere Bessó era agredit quan tornava de nit a casa seua. Un home l'esperava al portal i, després de colpejar-lo amb força al clatell li va engegar: "¡Cabrón!". No li va furtar res, ni ho va intentar. Els motius d'aquesta agressió encara són foscos. Pere Bessó, a més d'escriptor, és regidor per Esquerra Unida (EUPV) a l'Ajuntament de Mislata (l'Horta Sud) i el dia d'abans havia fet unes declaracions a la premsa en les quals demanava la intervenció directa del president de la Generalitat valenciana Joan Lerma en el que ell qualifica d'"escàndol urbanístic intolerable".

L'afer denunciat per Pere Bessó tenia una llarga història que començava amb la publicació del Pla General d'Ordenació Urbana (PGOU) de Mislata, una localitat convertida pràcticament en un barri de València amb gairebé 40.000 habitants. El PGOU va ser aprovat pel partit socialista que gover-

na amb còmoda majoria absoluta a la localitat des de les primeres eleccions, l'any 1987. Uns dies després entraven en vigor les normes de coordinació metropolitana que havien d'encarregar-se d'harmonitzar els PGOU de les localitats limítrofs amb València. A hores d'ara, i segons confirmà Gregorio Roger, director general d'urbanisme: "Mislata és l'únic poble que no s'ha

adaptat a les normes, tal com és obligatori". Ja el 1987, EUPV denuncià que el Pla no havia previst l'existència d'una ronda integral per a la ciutat, que té greus problemes de trànsit, i que els terrenys de l'antic llot del Túria, que travessa el municipi i que abans eren de titularitat estatal, no havien estat reivindicats per l'Ajuntament i s'havien convertit en terra de ningú.

Però la polèmica no va venir de cap d'aquests punts, sinó de la construcció d'un

Aquesta és la façana de l'edifici que ha despertat l'enfrontament.

RAFA GIL

edifici que acabaria per enfrontar, de manera irreconciliable fins ara, l'Ajuntament amb la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports (COPUT).

El 14 d'abril del 1992, la comissió municipal d'urbanisme autoritzà la construcció de 54 habitatges, locals comercials i quatre soterranis per a aparcament a la constructora Carmelo Estellés, SA, en la més cèntrica avinguda de la ciutat. Les obres començaren però el que anava sorgint tenia poc a veure amb el projecte inicialment presentat. El constructor demanà a l'Ajuntament permís per modificar el primer disseny. La reforma no respectava el

Per José Morales, alcalde de Mislata, tot es redueix a un conflicte tècnic.

RAFA GIL

PGOU aprovat anteriorment però sí les normes de coordinació metropolitana. El ple de l'Ajuntament acordà concedir aquesta reforma perquè, a més, el nou projecte era molt més estètic i respectuós amb l'entorn urbanístic però, com que la reforma obligava a modificar el PGOU, calia l'aprovació de la conselleria. I aquesta no vingué. Davant la proposta de l'Ajuntament, la COPUT va decidir que ja que hi havia una modificació puntual, s'aprofitaria per fer una reforma global del Pla i adequar-lo totalment a aquestes normes. L'Ajuntament no hi va respondre. Les obres de la finca, que ocupa tot un bloc de cases entre els carrers Major, Sant Carles, Salvador Giner i l'avinguda Gregorio Egea, continuaven, mentrestant la seua marxa però es desviaven, també, de l'últim projecte presentat. Començava aleshores una pluja de documents de la Conselleria i dels inspectors d'urbanisme de l'Ajuntament cap als responsables municipals. La COPUT recordava que si no s'ajustava tot el pla a les normes metropolitanas, la modificació de l'edifici de Carmelo Estellés no era correcta i els inspectors denunciaven que s'havien començat obres amb una planta de més i un cinquè soterrani que no tenen res a veure amb cap pla. L'alcalde, José Morales, elaborava notificacions per a paralitzar l'obra, "però -comenta Pere Bessó- sense enviar-les amb la policia municipal, de manera que els treballs continuaven endavant i, a més, les ordres de paralització eren seguides, ràpidament, de noves autoritzacions per a continuar".

El que podia haver-se limitat a un problema urbanístic molt concret es va convertir, de sobte en el detonant de tota una crisi política quan, el 2 de novembre del 92, el

vice-secretari local del PSOE, Francisco Filiberto, antic diputat provincial, presentà una carta davant el registre de l'Ajuntament on denunciava que, a l'edifici en qüestió, s'estaven produint greus irregularitats urbanístiques "visibles a poc esforç que es faça des de la façana de l'Ajuntament". Francisco Filiberto va declarar: "Hi havia un consens prou ampli en les primeres modificacions, però arribà un moment en què l'obra ja no tenia res a veure amb allò i, com a ciutadà, em calgué presentar aquesta denúncia". El PSOE de Mislata, doncs, no tenia una opinió única respecte a la política urbanística del municipi; la dissidència es feia pública per primera vegada. La COPUT, en mans del socialista Eugenio Burriel, tampoc acceptava les actuacions de José Morales i el seu equip. Abans que acabara l'any 92, la Conselleria envià un ultimàtum: si l'Ajuntament no modificava el PGOU i acceptava les normes metropolitanas, la COPUT paralitzaria totes les obres que no respectaren el pla inicial, entre elles el famós edifici de l'avinguda Gregorio Egea, que ja es convertia en un símbol del conflicte. La resposta del govern municipal va ser encarregar a l'empresa PRODEIN, la mateixa que va fer el PGOU, un informe que afirmava que el PGOU s'ajustava a les normes metropolitanas. L'informe, que es limita a afirmar que tot està d'acord sense afegir cap prova, està ara en mans de la COPUT que ha d'estudiar-lo.

L'OMBRA DE JUAN GUERRA

L'afer ha suscitat a Mislata moltes preguntes. ¿Per què l'Ajuntament no vol modificar el PGOU i s'enfronta fins i tot a la

Conselleria que governa el mateix partit? Resulta difícil saber-ho. L'alcalde insisteix que el PGOU respecta les normes i no cal cap modificació. Segons va declarar a EL TEMPS: "És només un conflicte tècnic. Els nostres tècnics diuen que estem dins les normes però els de la Conselleria no. És un poc incompreensible". Tanmateix, l'alcalde reconeix que hi ha una zona de Mislata que hauria de modificar-se necessàriament si es vol respectar la normativa de carreteres: l'anomenat Polígon T, situat a la vora de la carretera V-30. En aquest polígon, el PGOU vigent preveu la possibilitat d'edificar cinc grans torres de deu pisos a uns 25 metres de la carretera. La legislació metropolitana obligaria a allunyar els habitatges a un mínim de 50 metres de la carretera i restringirien les alçades, de manera que els promotors podrien construir moltes menys vivendes i veurien reduïts en alguns centenars de milions els seus beneficis. Per a José Morales, la justificació de per què l'ajuntament es nega a variar aquest projecte és aquesta: "Si deixem els 50 metres podria donar-se el cas que, en un futur, s'ampliara la carretera i això seria molt perjudicial". Entre els promotors interessats en aquest polígon hi ha un nom que resulta inevitable a Mislata: Carmelo Estellés.

El constructor valencià, amb qui EL TEMPS ha tractat en va de parlar, ha estat protagonista dels mitjans de comunicació per dos motius ben diferents, d'una banda, una de les seues empreses, Construcciones Estelles (en té d'altres sota els noms de Carmelo Estelles, SA, o Viuda de Carmelo Estelles, SA) va finançar entre els anys 89 i 91 l'equip d'handbol femení de primera divisió de Mislata que arribà a guanyar la copa de la reina; per l'altra, el seu nom figura en un dels sumaris del Cas Juan Guerra, en l'anomenada "connexió valenciana".

El nom d'Estellés hi aparegué, per primera vegada, relacionat amb l'empresa Proima Alfaz. Aquesta empresa havia comprat a la societat noruega Solfort Spain uns terrenys qualificats com a rústics, a la localitat alacantina de l'Alfàs. En Proima apareixien com a socis Adolfo de Bernardo i Jaime Sánchez Aznar. Adolfo de Bernardo era el cinquè en la llista de visites al despatx que Juan Guerra ocupava a la delegació del govern a Sevilla. Segons diversos testimonis, Juan Guerra, que té un compte bancari amb De Bernardo, visità l'Alfàs i intervingué en el procés de requalificació dels terrenys adquirits per PROIMA que passaren a ser edificables i van ser venuts a l'empresa d'un amic de De Bernardo:

Construcciones Carmelo Estellés. La relació entre Carmelo Estellés i De Bernardo ja havia aparegut quan *Proima* va demanar llicència d'obres per a construir uns apartaments a la localitat del Puig. En aquella ocasió, Adolfo de Bernardo presentà la sol·licitud, donant com a adreça la de la Plaça Juan XXIII, núm. 3 de Mislata. Adreça que, en aquell moment, ocupava l'empresa Constructora Estellés, de la qual era vice-president Jaime Sánchez Aznar. Els tres noms tornaven a trobar-se. Tot i que la urbanització projectada no va tenir llicència mai, ja que els terrenys es troben en zona marítimo-terrestre de protecció total, De Bernardo llançà una campanya de promoció i arribà a cobrar entrades de 150.000 pessetes a compradors interessats. Actualment, les diligències d'aquesta derivació del 'Cas Juan Guerra' es troben paralitzades al jutjat de Benidorm. Tant a Estellés com a De Bernardo, els va imputar el fiscal en cap de l'audiència de Sevilla delictes de participació en la prevaricació deguda al canvi de qualificació dels terrenys de l'Alfàs, i contra la hisenda pública. De Bernardo va reconèixer la seua amistat amb Estellés i va comentar que, anteriorment, ambdós havien treballat junts en diversos projectes constructius a l'Àfrica.

Malgrat la publicitat negativa que significa aquest afer, les relacions d'Estellés amb el PSOE continuen sent importants. La seu del partit a Mislata, que és també la del grup municipal i la de les Joventuts Socialistes de la comarca, ocupa un baix de més de 200 metres quadrats al carrer de Cardenal Benlloch, núm. 64, propietat de la societat Viuda de Carmelo Estellés, i va ser també una de les seues empreses la que rehabilità el domicili de l'alcalde. Quan, l'any passat, la direcció provincial de correus cominà l'ajuntament a buscar un nou local, el consistori va decidir traslladar els serveis postals a la plaça de Juan XXII, 3, a l'antiga seu de Constructora Estellés, tot i que la plaça és d'ús exclusiu per a vianants i els camions no poden accedir-hi i tenen problemes per descarregar les saques. Però les relacions amb el poder socialista d'Estellés no es limiten al camp local. Un dels advocats amb qui sol treballar és Felip Guardiola, el polèmic president de la fracassada Comissió de Tràfic d'Influències de les Corts Valencianes, que actualment és se-

nador, després del reajustament territorial de la Cambra Baixa que va permetre als socialistes introduir nous noms. (Vegeu EL TEMPS nùms. 307, 327, 347). Guardiola té també entre els seus clients l'empresa Valencia Urbana, que actualment és la patrocinadora de l'equip d'handbol femení de Mislata, ja que Construcciones Estellés va al·legar problemes econòmics per a deixar l'esponsorització durant la present temporada.

El patrocini de l'equip d'handbol ha estat denunciat per alguns socialistes dissidents de José Morales. "En el fons —comenten— és Carmelo Estellés qui controla el PSOE de Mislata. Les jugadores de l'equip estan dins el partit i apareixen en ocasions puntuals. Per exemple, quan alguns militants, encapçalats per Francisco Filiberto, tractaren de proposar una llista alternativa a la de Morales, les jugadores vingueren i donaren el seu vot a l'alcalde". José Morales és, en efecte, un gran admirador de l'equip i no s'està d'acompanyar les jugadores en els seus desplaçaments per Europa.

José Morales, l'únic alcalde que Mislata ha conegut després de la mort de Franco,

és un home hàbil en el seu caminar dins el partit hegemònic al seu poble i al País valencià. Dins la lluita de famílies que ha caracteritzat la vida del PSOE valencià, Morales va figurar durant un temps inscrit a les files dels ciscaristes, seguidors de la línia inspirada per Cebrià Ciscar, als quals va abandonar per passar-se a seguir les ordres d'Antoni Asunción. Aquest moviment va permetre l'actual director general d'institucions penitenciàries fer-se amb el poder del PSOE a la comarca de l'Horta Sud, on les forces dels lermistes, "hortodoxos" seguidors del president Joan Lerma, els ciscaristes i els asuncionistes estan molt equilibrades i la decisió d'un alcalde pot significar que la comarca passe a dependre d'una o altra facció. La disputada situació d'aquesta comarca ha estat, en definitiva, la que ha permès a José Morales mantenir una trajectòria independent basada només en els seus propis interessos, contra la qual ara s'ha alçat, de moment, la Conselleria.

Els resultats d'aquest enfrontament podrien modificar significativament els fins ara intocable panorama polític de Mislata.

Si la Conselleria rebutja l'informe aportat per PRODEIN i insisteix que el PGOU ha d'adequar-se a les normes metropolitanes, l'Ajuntament podria legalitzar l'edifici construït per Carmelo Estellés a l'avinguda Gregorio Egea (després d'obligar-lo a fer algunes reformes) però haurà de limitar el macroprojecte del Polígon T, on participa el mateix promotor. Les activitats d'Estellés, el constructor més actiu a Mislata es veurien afectades inevitablement. A uns mesos de les eleccions i de la confecció de llistes falta saber també si aquest afer ha debilitat Morales o si encara compta amb prou suport per mantenir la majoria que fins ara té entre els socialistes de Mislata.

Mentrestant, l'edifici motiu de la polèmica es troba actualment a mig construir ja que, després de la denúncia presentada per Francisco Filiberto, l'Ajuntament es va veure obligat a interposar una ordre de paralització. Però, tot i no ser una obra acabada i no tenir instal·lats els extractors, alguns compradors de places d'aparcament ja hi estan guardant els seus cotxes o, fins i tot, llogant el seu lloc a terceres persones.

Jordi Sebastià

En aquest edifici, propietat també d'altra empresa d'Estellés, hi ha la seu local del PSOE.

RAFA GIL